

REGERINGSKANSLIET

Ministry of Justice
Stockholm, Sweden

Division for European Union Affairs

SI -
RP Swede
~~Tollerz~~.

**Anförande vid Kommissionens hearing den 16-17 september 2002 om
inrättandet av en europeisk åklagare för vissa brott**

Herr/Fru ordförande,

Låt mig börja med att gratulera er till detta arrangemang. Det är värdefullt att vi på det här sättet får möjlighet att diskutera förslaget om att inrätta en europeisk åklagare och ta del av synpunkter från andra medlemsstater och från praktiker som har intresse av denna fråga.

Jag tror att det är viktigt att vi utnyttjar detta tillfälle till att diskutera frågan om den europeiska åklagaren ur ett brett perspektiv. Kommissionens förslag måste ses mot bakgrund av den utveckling som för närvarande sker av samarbetet på det rättsliga och inrikes området och de diskussioner som nu förs om Europeiska unionens framtid.

Det är självklart att vi från svensk sida är principiellt positivt inställda till åtgärder för att stärka det polisiära och straffrättsliga samarbetet. Den internationella brottsligheten kräver samordnade och kraftfulla insatser och att detta är också en fråga som har hög prioritet hos medborgarna.

De insatser som görs måste dock vara avpassade efter de problem som vi avser att lösa. Åtgärderna måste innebära ett effektivt utnyttjande av unionens resurser i form av tid och pengar och vi måste kunna förutse att de skall leda till ett framgångsrikt resultat. Subsidiaritetsprincipen måste tas i beaktande.

Det är ingen tvekan om att brott mot gemenskapens ekonomiska intressen är ett reellt problem. Den statistik som finns visar entydigt att det handlar om en brottslighet som rör stora belopp varje år. Kommissionen har i sin grönbok dessutom på ett förtjänstfullt sätt illustrerat de problem som kan uppstå när denna typ av gränsöverskridande bedrägerier skall utredas. Det finns alltså all anledning att överväga effektiva och kraftfulla åtgärder på detta område. Frågan är då vilken form dessa åtgärder bör ta.

En numera självklar kriminalpolitisk utgångspunkt när det handlar om att ingripa mot en viss typ av brottslighet, nationellt eller internationellt, är att överväga möjligheten till brottsförebyggande åtgärder. Den brottslighet som vi här talar om är typiskt sett sådan att effektiva förebyggande insatser kan antas få ett mycket starkt genomslag på brottslighetens omfattning. Vi vet av erfarenhet att förenklade regler och effektivare kontroll- och uppföljningsmekanismer har stor betydelse för att komma till rätta med missbruk av olika stöd- och bidragssystem både nationellt och på EU-nivå. Sverige ser gärna att Kommissionen för in också dessa aspekter i sitt fortsatta arbete.

Jag sade inledningsvis att frågan om att inrätta en europeisk åklagare måste ses mot bakgrund av den pågående utvecklingen av det mellanstatliga samarbetet inom EU. Vi vet alla att detta samarbete har växt i betydelse under senare år. Flera rättsakter har redan antagits som syftar till att harmonisera medlemsstaternas straffrättsliga lagstiftning och till att förbättra möjligheterna till rättsligt samarbete inom unionen. Ytterligare lagstiftningsprojekt väntar på att bli genomförda.

Vi har också fått flera nya organ som har till uppgift att effektivisera det brottsbekämpande arbetet. Inom tredje pelaren handlar det om åklagarsamarbetet inom Eurojust och det Europeiska rättsliga nätverket. Härtill kommer den reformerade verksamhet som bedrivs inom den europeiska bedrägeribekämpningsbyrån OLAF. Vidare skall gemensamma utredningsgrupper kunna inrättas för operativt arbete i enskilda ärenden med gränsöverskridande inslag.

Särskilt Eurojust har stora utvecklingsmöjligheter. Fullt utbyggt kommer Eurojust att ha goda förutsättningar att kunna fungera som en effektiv samordningscentral för brottsutredningar som har internationella förgreningar och bl.a. kunna anmoda medlemsstaternas myndigheter att inleda utredningar, att inrätta gemensamma utredningsgrupper eller att väcka åtal.

I det här sammanhanget kan också finnas skäl att se på olika möjligheter att förbättra OLAF:s förmåga att bidra till att brott i såväl medlemsstaterna som i gemenskapens institutioner utreds och beivras. OLAF:s rättsliga tjänstemän skulle t.ex. kunna ges en starkare ställning inom OLAF med ansvar för att verka för att nationella utredningar initieras och genomförs och att åtal väcks. I detta avseende skulle man särskilt kunna beakta OLAF:s relation till Eurojust, t.ex. när det gäller att utnyttja de olika samordnings- och påtryckningsmöjligheter som står till buds genom denna enhet.

Kommissionens grönbok har alltså presenterats i ett skede när det rättsliga samarbetet befinner sig under stark utveckling. Det är uppenbart att det pågående reformarbetet kommer att leda till

förbättringar när det gäller förutsättningarna för att bekämpa olika former av brottslighet, även sådana som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen. Samtidigt måste konstateras att det är för tidigt att dra några slutsatser om vilka reella resultat som kommer att uppnås när det gäller att minska omfattningen av brottsligheten i stort inom unionen.

Sverige vill inte utesluta att det i framtiden kommer att visa sig nödvändigt med ytterligare åtgärder också på det område som handlar om bedrägerier mot gemenskapens ekonomiska intressen. Vilken form sådana åtgärder bör få kan dock inte med säkerhet sägas redan nu. Vi vill från svensk sida på detta stadium inte utesluta alternativet att inrätta en särskild europeisk åklagare.

Jag skall emellertid inte dölja att Sverige för närvarande ser med en viss tvekan på Kommissionens förslag. Redan av grönbokens mera skissartade beskrivning av hur den europeiska åklagaren är tänkt att fungera förstår man att det skulle erfordras ett mycket omfattande arbete inom EU och stora ändringar av vår nationella lagstiftning för att inrätta en myndighet av det slag som Kommissionen beskriver. Principen om ömsesidigt erkännande skulle behöva ges en mycket vidsträckt innebörd samtidigt som den europeiska åklagarens verksamhet ändå till en betydande del skulle behöva baseras på en för medlemsstaterna enhetlig straffprocessrätt.

Innan vi inleder ett sådant stort och principiellt omvälvande arbete måste vi vara övertygade om att slutresultatet skulle vara förenligt med proportionalitetsprincipen och subsidiaritetsprincipen.

Sverige anser därför att det är värdefullt att kommissionen arbetar vidare med frågan om en europeisk åklagare. Det är först efter en fortsatt djupare analys som det kommer att vara möjligt att ta ställning till om sådan myndighet bör inrättas.

Herr/Fru ordförande,

Detta var några övergripande kommentarer i frågan om den europeiska åklagaren. Tiden medger tyvärr inte mer. Sverige har i sitt skriftliga yttrande till Kommissionen pekat på några mera specifika frågor som behöver belysas närmare i det fortsatta arbetet. Jag hänvisar till detta yttrande.

Vi skall från svensk sida med stort intresse följa den fortsatta diskussionen i denna viktiga fråga. Tack för uppmärksamheten!